

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

Матеріали
науково-практичної конференції
з міжнародною участю
**“ІННОВАЦІЇ В ЛІКУВАННІ
НЕВРОЛОГІЧНОГО БОЛЮ”**

23 листопада 2023 р.

Київ
2023

Редакційна колегія:

М. Ф. Гончаренко (голова), д-р екон. наук, проф.

С. В. Храпатий (заступник голови) д-р фіз.-мат. наук, проф.

Н. К. Свиридова, д-р мед. наук, проф.

О. В. Савчук, д-р мед. наук, проф.

Г. М. Чуприна, д-р мед. наук, доц.

В. Г. Середа, канд. мед. наук

В. Ю. Краснов, канд. мед. наук, доц.

І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 10 від 29.11.2023)*

Науково-практична конференція за міжнародною участю “Інновації в лікуванні неврологічного болю”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 23 листопада 2023 р.) / ред. кол.: М. Ф. Гончаренко (голова) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023. 92 с.

ISBN 978-617-02-0390-8 (електронне видання)

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з міжнародною участю “Інновації в лікуванні неврологічного болю” з проблематики підходів до патогенезу, діагностики та лікування різних больових синдромів.

Для науковців, лікарів, студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемою подолання болю.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за зміст та оформлення матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні синдрому емоційного вигорання	5
Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко Можливості застосування техніки “змалюй свою хворобу” у поєднанні з цигун	10
Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко Застосування методів рефлексотерапії в комплексному лікуванні зорових та окорухових порушень	17
Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні бронхіальної астми з психоемоційними розладами	22
Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні захворювань шлунково-кишкового тракту з психоемоційними розладами	25
Г. Чуприна Спастичність та біль при демієлінізуючих станах	29
Н. Свиридова, Г. Чуприна, Н. Ханенко, В. Середа Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні хронічного холециститу з вісцеро-рефлекторною цефалгією	33
Н. Свиридова, Г. Чуприна, Н. Ханенко, В. Середа Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні хронічної пароксизмальної гемікранії	36
Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, І. Сінько Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні невропатії лицевого нерва з уповільненим перебігом	40
Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, І. Сінько Застосування рефлексотерапії при захворюваннях ендокринної системи з психоемоційними порушеннями	44
Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні цефалгій скроневі області	48
Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко Складання ситуаційної задачі для іспиту з практичних навичок зі спеціальності “рефлексотерапія”	52

Наталія СВИРИДОВА

*д-р. мед. наук, проф.,
в.о. директора Інституту медичних та фармацевтичних наук
Міжрегіональної Академії управління персоналом*

Геннадій ЧУПРИНА

*д-р. мед. наук, проф. кафедри загальномедичних дисциплін
Міжрегіональної Академії управління персоналом*

Віталій СЕРЕДА

*канд. мед. наук, завідувач кафедри загальномедичних дисциплін
Міжрегіональної Академії управління персоналом*

Наталія ХАНЕНКО

*канд. мед. наук, доц., доцент кафедри неврології і рефлексотерапії
НУОЗ України імені П. Л. Шупика*

ЗАСТОСУВАННЯ РЕФЛЕКСОТЕРАПІЇ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ БРОНХІАЛЬНОЇ АСТМИ З ПСИХОЕМОЦІЙНИМИ РОЗЛАДАМИ

Анотація: в роботі представлено клінічний випадок використання рефлексотерапії в комплексному лікуванні хворого з бронхіальною астмою з психоемоційними порушеннями. Детально описано метод “балансування гексаграм”, показано, що застосування цього методу в комплексі лікувальних заходів було ефективним у даному випадку.

Ключові слова: бронхіальна астма, психоемоційні порушення, рефлексотерапія, метод “балансування гексаграм”.

Вступ. Рефлексотерапія (РТ) вже давно використовується не тільки у разі захворювань з больовим синдромом, а й при різних психосоматичних розладах [1–5]. Нижче ми хочемо навести клінічний випадок, де був використаний комплексний підхід до лікування хворого з бронхіальною астмою (БА) із застосуванням методів РТ, зокрема методу “балансування гексаграм” (ГГ). Аналіз частоти чинників ризику БА показав, що найбільш часто серед них зустрічається психоемоційний стрес, що, скоріш за все і був провокуючим етіологічним чинником. БА є класичним прикладом багатofакторної хвороби, при якій взаємодіють численні соматичні і психічні чинники. Згідно з Н. Weiner, емоційні чинники навряд чи самі по собі можуть скласти достатні умови для розвитку хвороби, але у генетично сприйливливих осіб вони можуть ініціювати астматичний процес. Нервово-психічний чинник опосередковує свій вплив на функціональний стан бронхів через симпатичні і парасимпатичні механізми регуляції. По блукаючому нерву передаються впливи, що

викликають скорочення гладеньких м'язів бронхів через легеневі симпатичні сплетення — адренергічні явища, що розслабляють гладенькі м'язи бронхів. При БА формується психовегетативний синдром, в основі якого лежить парасимпатична спрямованість вегетативного тонуусу і реактивності, недостатність симпатичного вегетативного забезпечення.

Виклад основного матеріалу. Основна задача методу “балансування ГГ” — це зміна стану “ураженого” меридіану акупунктури (МА) і відповідної йому “ураженої ГГ” до енергетичного стану “сприятливої” ГГ, і, таким чином, позитивна зміна ЧИ “ураженого” МА, відповідного йому органу і ЧИ всього організму. Головні теоретичні засади методу “балансування ГГ”) [2]: із “повного комплексу” — 64-х ГГ І Цзину, на основі багатогранного аналізу ГГ, вибирається, по цьому методу 20 ГГ. Перше, що слід по цьому методу зробити, це на основі методів акупунктурної (АП) діагностики знайти “уражений” МА. Потім потрібно підібрати, відповідно до нього, “уражену” ГГ. І вже далі, з 20 можливих варіантів, вибрати “сприятливу” ГГ. На що слід звертати увагу при виборі “сприятливої” ГГ: на відповідність клінічних симптомів хворого і використаних рисок “ураженої” ГГ; наявність швидкого чи відстроченого клінічного позитивного ефекту після використання “сприятливої” ГГ; відповідність “сприятливої” ГГ сезону АП; результати аналізу “сприятливої” ГГ (верхньої і нижньої її триграм (ТГ) у відповідності до уявлень про теорії У-сін, Ін-Ян, розташування ТГ, функції ТГ; результати аналізу “ураженої” ГГ [2].

Особливості клінічного застосування методу “балансування ГГ” — хочемо звернути вашу увагу на те, що він призначений для посилення ефекту від використання інших методів АП. Тому, АП по цьому методу застосовується не часто. Загальна кількість процедур по ньому — 1 сеанс на тиждень АП — лікування. Якщо ж говорити про абсолютну кількість процедур по цьому методу, то ми у своїй практиці проводили їх від 1 до 4, в залежності від загальної тривалості курсу АП-лікування. Треба використати в повній мірі можливості загальної дії “сприятливої” ГГ. Бажано домогтися, щоб “образ” і “символ” “сприятливої” ГГ відповідав тому функціональному стану, що відбуватиметься з пацієнтом у процесі лікування [2].

Пацієнт З., агроном. Звернувся на кафедру неврології і РТ навесні 2017 р. вже вдруге, після першого попереднього вдалого застосування методів РТ. Зараз його турбували скарги на періодичну виражену гнівливість, дратівливість, агресію, які виникали майже завжди після вживання спиртного і провокували напади бронхоспазму з усіма респіраторними ознаками, притаманними БА. Симптоми найбільш значні саме навесні, у березні-квітні. Діагноз клінічний: бронхіальна астма на тлі хронічного обструктивного бронхіту; хронічний гепатит. Медикаментозне лікування проблеми повністю не вирішувало.

АП-діагноз: напружений частий пульс, найбільший у ІІ позиції зліва і найменший — у І позиції справа, що означає: дерево вражає метал, або печінка атакує легені (за механізмом “зворотнього зв'язку”, що може бути у разі значного дефіциту легень і надмірності печінки). Те, що симптоми БА

найбільш виражені навесні, якраз і пов'язано з сезонною гіперактивністю ЯН-печінки. Уражений МА – Р; ГГ, що відповідає йому – Сюнь, (“уражена”) – елемент Дерево-ІНЬ.

Обираємо “сприятливу” ГГ для цього стану: нею є Хен, ГГ І цзину № 32. Оцінюючи ГГ № 32 Хен слід зауважити, що для неї притаманні такі ознаки: ця ГГ доцільна для використання навесні, її утворюють дві триграми (ТГ), що відносяться до елемента “Дерево”. Пора року, коли у пацієнта погіршується стан і коли він звернувся на лікування – весна. Проблеми зі здоров'ям під час сезону “Дерево”, найкраще відновлюються при застосуванні в АП-лікуванні ГГ Хен, що утворена з двох ТГ, які належать до “Дерева”.

Також слід зауважити, що “уражена ГГ” Сюнь відповідає “Дереву”, як і обидві її ТГ, уражений АП-канал – Р – відповідає “Металу”. Верхня ТГ ГГ Хен-Чжень відповідає “Дереву”, а нижня її ТГ – Сюнь – також відповідає “Дереву”. Тобто, “Дерево” лікує “Дерево”, а “Метал” (МА Р) є “дідом” “Дерева” – утворюючи такі ж само співвідношення, як і між етіологічними чинниками захворювання. Крім того, ризики “сприятливої” ГГ, що протилежні ризикам “ураженої ГГ” – відповідають локалізації симптомів хворого (живіт – Р, груди – Р, голова – психічні розлади).

Практична реалізація методу “балансування ГГ”: насамперед, здійснюється шляхом вибору “ураженого” МА і впливу на нього (у жінок – справа, у чоловіків – зліва, якщо симптоми захворювання генералізовані, тобто, без латералізації або – з протилежного від ураження боку, якщо патологія однобічна).

АП-рецепти для даного випадку: у пацієнта – чоловіка системне захворювання, без латералізації (БА, бронхоспазм), вколюємо ТА Р- 8,7,5 з лівого боку; з правого боку вколюємо ТА ГІ -4,5,11 (спарений канал, що посилює лікування, ТА для впливу – аналогічні номеру ризик “ураженої” ГГ). Процедуру АП по методу “Балансування ГГ” провели 3 рази під час курсу лікування, який становив 12 процедур. Нозологічна АП-рецептура: F-2,3,14; R-3, 6,7,8, VB-34; J – 22, 21, 17,12, 6, 4; E-36, 40; GI 10, 15; V- 22, 23, 18, 13, 12, 43; PC -85 (хуа-то-цзя-цзи).

Після курсу лікування психоемоційний стан пацієнта нормалізувався, він зміг повністю відмовитися від алкоголю, перейшов на дієтичне харчування.

Висновки. 1. БА зустрічається у практиці лікаря-рефлексотерапевта і методи РТ ефективні насамперед при психоемоційних порушеннях у разі цього захворювання.

2. В комплексі лікувальних заходів при БА ефективним є застосування методу акупунктури “балансування гексаграм”.

Джерела

1. Рефлексотерапія: підручник / [Свиридова Н. К., Морозова О. Г., Чуприна Г. М. та ін.]; за ред. Н. К. Свиридової, О. Г. Морозової. К. : ТОВ СІКГРУП Україна, 2017. Т. 1–3. 1108 с.
2. Чуприна Г., Свиридова, Ханенко Н., Середа В. Використання рефлексотерапії в комплексному лікуванні синдрому професійного вигорання. Збірник матеріалів

- всеукр. наук.- практ. конф., прис. 105-й річниці від дня народж. В. Сухомлинського “Захист психічного здоров’я учасників освітнього процесу в умовах війни та повоєнного часу”. Кропивницький, 5 травня 2023 р. С. 301–304.
3. Chinese acupuncture and moxibustion. Beijing: Foreign languages press, 1987. 554 p.
 4. Chinese acupuncture and moxibustion. Sanghai: Publishing house of Sanghai University of TCM, 2002. 371 p.
 5. Current research in acupuncture /Y. Xia [et al.]; eds. Y. Xia.,G. Ding, G-C. Wu. New York : Springer science + Business media, 2013. 731 p.

Наталія СВИРИДОВА

д-р. мед. наук, проф.,

*в.о. директора Інституту медичних та фармацевтичних наук
Міжрегіональної Академії управління персоналом*

Геннадій ЧУПРИНА

*д-р. мед. наук, проф. кафедри загальномедичних дисциплін
Міжрегіональної Академії управління персоналом*

Віталій СЕРЕДА

*канд. мед. наук, завідувач кафедри загальномедичних дисциплін
Міжрегіональної Академії управління персоналом*

Наталія ХАНЕНКО

*канд. мед. наук, доц., доцент кафедри неврології і рефлексотерапії
НУОЗ України імені П. Л. Шутика*

ЗАСТОСУВАННЯ РЕФЛЕКСОТЕРАПІЇ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ЗАХВОРЮВАНЬ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ З ПСИХОЕМОЦІЙНИМИ РОЗЛАДАМИ

Анотація: в роботі представлено клінічний випадок використання рефлексотерапії в комплексному лікуванні хворого з підгострим гастритом із вторинними больовим синдромом. Детально описано метод “балансування гексаграм”, показано, що застосування цього методу в комплексі лікувальних заходів було ефективним у даному випадку.

Ключові слова: підгострий гастрит, психоемоційні порушення, рефлексотерапія, метод “балансування гексаграм”.

Вступ. Рефлексотерапія (РТ) вже давно використовується не тільки у разі захворювань з больовим синдромом (БС), а й при різних психосоматичних захворюваннях [1–3]. Нижче ми хочемо навести клінічний випадок, де був використаний комплексний підхід до лікування хворого з підгострим га-